

ROCZNIK

BIBLIOTEKI NARODOWEJ

THE NATIONAL LIBRARY

YEARBOOK

NATIONAL LIBRARY OF POLAND
WARSAW 2023

VOL. LIV

ROCZNIK

BIBLIOTEKI NARODOWEJ

BIBLIOTEKA NARODOWA
WARSZAWA 2023

TOM LIV

Redaktor naczelny – dr Tomasz Makowski
Zastępca redaktora naczelnego – Jacek Krawczyk

Rada naukowa
dr hab. Roman Chymkowski
dr Tomasz Makowski
dr Monika Mitera
dr Sigitas Narbutas
Kacper Trzaska
dr Monika Wyszomirska-Łapczyńska

Projekt graficzny serii
Agata Muszalska

Redakcja merytoryczna
Jacek Krawczyk

Tłumaczenie streszczeń
Szymon Żuchowski

Skład
Andrzej Dybowski

Na okładce: Projekt przebudowy Biblioteki Załuskich –
ściana z szafami na książki, Szymon Bogumił Zug, 1774

Copyright © Biblioteka Narodowa, Warszawa 2023

Wersja papierowa:
ISSN 0083-7261

Wersja elektroniczna:
ISSN 1689-3182

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
www.bn.org.pl

Nakład: 180 egz.
Druk i oprawa: Usługi Poligraficzne Kamil Truszkowski, Warszawa

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

11

Lech A. Walkiewicz

Katalogowanie przedmiotowe druków ulotnych z wykorzystaniem Deskryptorów Biblioteki Narodowej

33

Anna Osieńska

Homo reminiscens – człowiek pamiętający w prozie współczesnej Stefana Żeromskiego

53

Martyna Deszczyńska

Biblioteka Rady Stanu Królestwa Polskiego w okresie konstytucyjnym i nieznanne źródła do jej dziejów

79

Maria Przeciszewska

Nie tylko Łowajski: w kręgu podręczników do historii w gimnazjach państwowych Królestwa Polskiego w latach 1863–1905

101

Maria Przeciszewska

Obraz Królestwa Polskiego w podręcznikach do geografii w gimnazjach państwowych Warszawskiego Okręgu Naukowego (1864–1915)

RECENZJE I SPRAWOZDANIA

125

Tomasz Szwaciński

Kilka słów o tym jakie można popełnić błędy, opisując polonika w zbiorach zagranicznych. Na marginesie publikacji:

*Polonika ze zbiorów Petersburskiego
Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii
Nauk w Sankt Petersburgu: Sekcja
Zachodnioeuropejska, t. 1–3,
Białystok 2019*

143

Joanna Piekarska

Kurs językowy dla uchodźców z Ukrainy
w 2022 roku

147

AUTORZY

TABLE OF CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

11

Lech A. Walkiewicz

Subject cataloguing of ephemera using
the National Library Descriptors

33

Anna Osińska

Homo reminiscens – the ‘remembering man’
in Stefan Żeromski’s contemporary prose

53

Martyna Deszczyńska

The Library of the Council of State
of the Kingdom of Poland in the
constitutional period and the unknown
sources for its history

79

Maria Przeciszewska

Not only Ilovaysky: history textbooks
in state gymnasiums in the Kingdom
of Poland in the years 1863–1905

101

Maria Przeciszewska

The image of the Kingdom of Poland in
geography textbooks in state gymnasiums
of the Warsaw School District (1864–1915)

REVIEWS AND REPORTS

125

Tomasz Szwaciński

A few words about what mistakes can be made when describing Polonica in foreign collections. Review of: *Polonika ze zbiorów Petersburskiego Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu: Sekcja Zachodnioeuropejska*, vol. 1–3, Białystok 2019

143

Joanna Piekarska

A language course for refugees from Ukraine in 2022

147

CONTRIBUTORS